

1994. évi XLV. törvény

a hadigondozásról

Az Országgyűlés — eleget téve a honvédelemről szóló [1993. évi CX. törvény](#) rendelkezésének —, tisztelettel emlékezve meg a hadiesemények során tanúsított példás helytállás következtében hősi halált halt, vagy megrokkant katonákról, polgári lakosokról és ezek hozzátartozóiról, elismerve, hogy hadieredetű veszteségek a jelenben és a jövőben is bekövetkezhetnek — figyelemmel a nemzetgazdaság korlátozott teherbíró képességére is — gondoskodása jeléül a következő törvényt alkotja:

I. Fejezet

HADIGONDOZÁSI JOGOSULTSÁG

Hadigondozottak

1. § (1) E törvényben megállapított feltételek alapján hadigondozásra jogosult az a magyar állampolgár, aki

- a) katonai szolgálat,
- b) kötelező katonai előképzés,
- c) légitámadás,
- d) hadművelet, vagy
- e) visszamaradt robbanóanyag felrobbanása

(a továbbiakban együtt: szolgálat) során vagy következtében (a továbbiakban együtt: következtében) testi épségének vagy egészségének károsodása folytán hadieredetű fogyatkozást szenvedett (a továbbiakban: hadirokkant), továbbá akit hadigyámoltként, hadiözvegyként, hadiárvaként, hadigondozott családtagként, a 14/A. § szerinti volt hadiárvaként, a 15/A. § szerinti volt hadigyámoltként vagy volt hadigondozott családtagként kell gondozásba venni.

(1a) Az (1) bekezdésben foglaltakat megfelelően kell alkalmazni arra a nem magyar állampolgárra is, aki a szomszédos államokban élő magyarokról szóló [2001. évi LXII. törvény](#) alapján kiadott „Magyar igazolvány”-nyal vagy „Magyar hozzátartozói igazolvány”-nyal rendelkezik, feltéve, hogy a lakóhelye szerinti szomszédos állam joga szerint a magyar állampolgárság felvétele a szomszédos állam szerinti állampolgárságtól való megfosztással jár.

(1b) Az (1a) bekezdés szerinti állam állampolgársági szabályozásáról az eljáró hatóság megkeresésére az igazságügyért felelős miniszter felvilágosítást ad.

(2) Hadigondozásra jogosultnak kell tekinteni azt a magyar állampolgárt is, aki az 1945. március 31. és 1954. október 31. közötti időszakban a fegyveres erőknél – néphadseregénél, a Belügyminisztérium csapatainál, a polgári védelem szerveinél – hivatásos, továbbszolgáló vagy

hadkötelezettség alapján teljesített szolgálata során hadirokkanttá vált, valamint az e törvény szerint hadigondozásra jogosult hozzátartozóit.

(3) Nem jogosult hadigondozásra, aki 1954. október 31-ét követően a Magyar Néphadseregénél, a Belügyminisztérium csapatainál, a polgári védelem szerveinél, valamint ezek jogutód szervezeteinél hivatásos, továbbszolgálo, szerződéses vagy hadkötelezettség alapján teljesített szolgálata során vált hadirokkanttá, valamint ezek hozzátartozói.

Fogalommeghatározások

2. § E törvény alkalmazásában

a) *katonai szolgálat*:

1. az első vagy második világháborúban teljesített hadiszolgálat (beleértve a hadifogságot és a közérdekű vagy kisegítő katonai munkaszolgálatot is), vagy

2. 1945. március 31. előtt hivatásos vagy nem hivatásos állományban teljesített bármely tényleges katonai (honvédségi, légoltalmi, polgári védelmi, határőrségi) szolgálat (beleértve a fegyvergyakorlatot és lövészkiképzést is);

b) *hadifogság*: a szolgálat teljesítése közben bekövetkező fogságba ejtés és fogságban tartás, beleértve az idegen haderő által nem katonai szolgálatot teljesítő fogságba ejtését, illetőleg polgári személyek elhurcolását is, valamint ezek időtartamát;

c) *munkaszolgálat*: közérdekű vagy kisegítő munkaszolgálat (beleértve a kényszerű munkaszolgálatot is), továbbá hadi vagy közérdekű munkára, illetőleg légoltalmi szolgálatra történő igénybe vétel;

d) *kötelező katonai előképzés*: leventekötelezettség teljesítése;

e) *légitámadás*: Magyarország területét érintő, illetve Magyarország mint hadviselő fél részvételével bekövetkezett légitámadás, valamint következményeinek felszámolásával kapcsolatos tevékenység;

f) *visszamaradt robbanóanyag felrobbanása*: Magyarország területét érintő, illetve Magyarország mint hadviselő fél részvételével bekövetkezett háborúból, megszállásból, fegyveres konfliktusokból vagy ezekkel összefüggésben egyéb módon visszamaradt, illetve akár a megszállók, akár a magyar fegyveres alakulatok által elhagyott robbanóanyag vagy robbanó szerkezet felrobbanása, kivéve, ha a robbanás hivatásszerűen (tűzszerész) végzett mentesítés során történt;

g) *hadieredetű fogyatkozás (hadirokkantak esetében)*: a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló törvény szerinti egészségkárosodás (a továbbiakban: egészségkárosodás), valamint a szolgálattal össze nem függő egészségkárosodásnak a szolgálat folytán bekövetkező súlyosbodása;

h) *veszteség*: a hadigondozásra való jogosultságot megalapozó bármely hátrány;

i) *hadművelet*: Magyarország területét érintő, illetve Magyarország mint hadviselő fél részvételével bekövetkezett hadművelet, ideértve a hadműveletnek nem minősülő bármely harci cselekményt is;

A hadirokkantak járadékosztályba sorolása

3. § (1) A hadirokkantat a hadieredetű fogyatkozás [2. § g) pont] által bekövetkezett egészségkárosodás mértéke szerint I., II., III., IV. és V. járadékosztályba kell sorolni.

(2) A hadieredetű fogyatkozásnak megfelelően

- a) I. járadékosztályba tartozik az a hadirokkant, akinek az egészségkárosodása a 80%-ot eléri,
- b) II. járadékosztályba tartozik az a hadirokkant, akinek az egészségkárosodása 60–79%-os mértékű,
- c) III. járadékosztályba tartozik az a hadirokkant, akinek az egészségkárosodása 52–59%-os mértékű,
- d) IV. járadékosztályba tartozik az a hadirokkant, akinek az egészségkárosodása 40–51%-os mértékű,
- e) az V. járadékosztályba tartozik az a hadirokkant, akinek az egészségkárosodása 20–39%-os mértékű.

(3) Az igényjogosultság alapjául szolgáló hadieredetű fogyatkozást és az általa okozott egészségkárosodás mértékének vizsgálatát és megállapítását a rehabilitációs szakértői szerv végzi.

Hadigyámolt

4. § A hadirokkant gyermeke hadigyámoltnak minősül

- a) a gyermek tizenhatodik életévének betöltéséig;
- b) ha oktatási intézmény nappali tagozatán tanul, a tanulmányok tartamára, de legfeljebb a huszonötödik életév betöltéséig;
- c) ha a gyermek az a) és b) pontban meghatározott időtartam alatt tartósan megrokkann, ennek az állapotnak a tartamára, a gyermek életkorára tekintet nélkül, feltéve, hogy munkaképességének csökkenése a 67%-ot, illetve egészségkárosodása az 50%-ot elérte.

Hadiözvegy

5. § (1) Hadiözvegy a szolgálat következtében meghalt személy – katonai szolgálat esetén a Magyarország területéről katonai szolgálatra bevonult és a katonai szolgálat következtében meghalt személy – özvegye. Hadiözvegy továbbá

- a) a hadirokkantként hadigondozásba vett, vagy

b) okirattal bizonyított hadieredetű fogatkozást szenvedett

személy özvegye is, ha a házasságot a hadieredetű sérülés bekövetkezte előtt kötötték, vagy a házastárs halálakor már legalább 5 éve együtt éltek, vagy házasságukból gyermek született.

(2) A külön élő, illetőleg az elvált házastárs hadiözvegy, amennyiben a bíróság a házastársát tartásdíj fizetésére kötelezte.

Hadiárva

6. § (1) Hadiárva a szolgálat következtében meghalt személynek, illetőleg a meghalt hadirokkantnak a gyermeke a 4. §-ban meghatározott feltételek fennállása esetén.

(2) Hadiárva a gyermek akkor is, ha a bíróság a meghalt személyt, illetőleg a meghalt hadirokkantat — életében — az apaság megállapítása nélkül tartásdíj fizetésére kötelezte.

Hadigondozott családtag

7. § Hadigondozott családtag a szolgálat következtében meghalt személynek, illetőleg a hadirokkantnak az általa életében ténylegesen eltartott, 60. évét betöltött, vagy legalább 67%-ban csökkent munkaképességű, illetve legalább 50%-os egészségkárosodású szülője, nagyszülője, testvére és féltestvére.

Volt hadiárva, volt hadigyámolt és volt hadigondozott családtag

7/A. § (1) Volt hadiárva,

a) akit a szolgálat következtében meghalt szülője – katonai szolgálat esetén a Magyarország területéről katonai szolgálatra bevonult és a katonai szolgálat következtében meghalt szülője – halála miatt hadiárvaként hadigondozásba vettek, vagy

b) aki a hadigondozásba vétel bármely okból történt elmaradása esetén okirattal bizonyítja, hogy szülője a szolgálat következtében halt meg,

ha a 4. §-ban meghatározott feltételek már nem állnak fenn.

(2) Volt hadigyámolt,

a) akit szülője hadirokkantsága miatt hadigyámoltként hadigondozásba vettek, vagy

b) aki a hadigondozásba vétel bármely okból történt elmaradása esetén okirattal bizonyítja, hogy valamelyik szülője a gyermek 4. § a) vagy b) pontjában meghatározott életkorának betöltése előtt hadirokkanttá vált,

ha a 4. §-ban meghatározott feltételek már nem állnak fenn.

(3) Volt hadigondozott családtag,

a) akit a szolgálat következtében meghalt unokája, gyermeke, testvére, vagy féltestvére halála miatt hadigondozott családtagként hadigondozásba vettek, vagy

b) aki a hadigondozásba vétel bármely okból történt elmaradása esetén okirattal bizonyítja, hogy unokája, gyermeke, testvére, vagy féltestvére a szolgálat következtében halt meg.

A hadigondozásra jogosultság kizárása és megszűnése, egyes nemzeti gondozottak hadigondozottá történő átminősítése

8. § (1) Nem jogosult hadigondozásra:

a) aki rokkantságát, egészségkárosodását szándékosan maga okozta;

b) az a hozzátartozó, aki a hadigondozott halálát szándékosan okozta.

(2) Az a nemzeti gondozásban részesülő személy, aki ugyanazon hátrány miatt e törvény feltételei szerint igazoltan hadigondozásra lenne jogosult — ha ez részére kedvezőbb —, kérheti hadigondozottá történő átminősítését és a továbbiakban a nemzeti gondozásról szóló [1992. évi LII. törvény](#) alapján őt megillető jogosultságok helyett e törvényen alapuló jogosultságoknak a részére történő megállapítását.

(3) Megszűnik a hadigondozásra jogosultság, ha

a) a hadiözvegy újból megházasodik, kivéve, ha hadirokkanttal köt házasságot. A szolgálat következtében meghalt, illetve hadirokkantként elhunyt házastársára tekintettel feléled a hadigondozásra jogosultság, ha a özvegy újabb házasságában is megözvegyül;

b) a hadiárva, hadigyámolt betölti a 4. §-ban meghatározott életkor;

c) a hadigondozott meghal;

d) a hadirokkant egészségkárosodása megszűnt, vagy egészségkárosodása 20%-nál kisebb mértékűvé vált;

e) a 4. §-ban meghatározott mértékben megrokkant — és csak ennél fogva jogosult — hadigyámolt, hadiárva és hadigondozott családtag egészségkárosodása az 50%-ot már nem éri el.

(4) A hadigondozott a körülményeiben bekövetkezett, a hadigondozási jogosultságra kiható változást nyolc napon belül köteles a hadigondozási hatóságnak bejelenteni.

II. Fejezet

A HADIGONDOZOTTAK ELLÁTÁSA

Az ellátás nemei

9. § A hadigondozás állami feladat, amelynek során az ellátások és kedvezmények jövedelmi értékhatárra tekintet nélkül illetik meg a jogosultat.

Egyösszegű térítés

10. § (1) Az a hadirokkant, hadiözvegy, volt hadiárva, volt hadigyámolt és volt hadigondozott családtag, akinek a korabeli hadigondozó hatóság által megállapított pénzellátását 1944. december 22-ét követően politikai okból megszüntették, vagy szüneteltették, illetve ilyen ellátás iránti kérelmét politikai okból elutasították, továbbá aki ez irányú kérelmét politikai okból elő sem terjesztette, az elmaradt pénzellátás kompenzálására egyösszegű térítésre jogosult. Meg kell állapítani az egyösszegű térítést annak a hadirokkantnak és hadiözvegynak, akinek hadigondozotti igényjogosultsága 1991. december 31-e előtt fennállt, de számára pénzellátást ezen időpontot követően állapítottak meg. A pénzellátás politikai okból történő megszüntetése, szüneteltetése, illetve elutasítása bizonyítására dokumentumok hiányában a kérelmező írásos nyilatkozata elfogadható.

(2) A térítés mértéke:

I. járadékosztályba sorolt hadirokkant esetén 250 000 Ft,

II. járadékosztályba sorolt hadirokkant esetén 200 000 Ft,

III. járadékosztályba sorolt hadirokkant esetén 150 000 Ft,

IV. járadékosztályba sorolt hadirokkant esetén 100 000 Ft,

V. járadékosztályba sorolt hadirokkant, valamint a hadiözvegy esetén 75 000 Ft,

volt hadiárva, volt hadigyámolt és a volt hadigondozott családtag részére 50 000 Ft.

(3) A hadirokkant részére kifizetett egyösszegű térítés összege a hadirokkant járadékosztályba sorolásának változására tekintettel nem módosítható.

(4) Ezen szakasz tekintetében volt hadiárva, akit szülője halála miatt, volt hadigyámolt, akit szülője hadirokkantsága miatt, volt hadigondozott családtag, akit unokája, gyermeke vagy testvére halála miatt hadiárvaként, hadigyámoltként, illetve hadigondozott családtagként hadigondozásba vettek, vagy aki okirattal bizonyítja, hogy ezen ellátások valamelyike iránti igénye fennállt.

Hadirokkant-járadék

11. § (1) A hadirokkantat havi rendszeres járadék (pénzellátás) illeti meg.

(2) A járadék havonkénti mértéke – figyelemmel a 26/A. §-ban foglaltakra –

a) az I. járadékosztályba sorolt hadirokkant esetén a szociális vetítési alap összege ~~262~~288,2%-ának,

b) a II. járadékosztályba sorolt hadirokkant esetén a szociális vetítési alap összege ~~243~~267,3%-ának,

c) a III. járadékosztályba sorolt hadirokkant esetén a szociális vetítési alap összege ~~225~~247,5%-ának,

d) a IV. járadékosztályba sorolt hadirokkant esetén a szociális vetítési alap összege ~~194~~213,4%-ának, és

e) az V. járadékosztályba sorolt hadirokkant esetén a szociális vetítési alap összege ~~138~~151,8%-ának

megfelelő összeg.

(3) Ha a hadirokkant a hadigondozotti pénzellátáson kívül (hadirokkant-járadék) nem rendelkezik egyéb jövedelemmel, akkor a megfelelő járadékosztály szerinti pénzellátás havi összegét növelni kell a szociális vetítési alap ~~összegével~~ 110%-ának megfelelő összeggel.

(4) A járadékban részesülő hadirokkantat a saját háztartásában nevelt, valamint egészségi állapota miatt ápolást, gondozást nyújtó intézményben vagy rehabilitációs intézményben elhelyezett hadigyámolt gyermeke után a 4. §-ban meghatározott feltételek fennállása esetén nevelési pótlék illeti meg, feltéve, hogy a gyermeket a hadirokkant háztartásából helyezték az említett intézmények valamelyikébe. A nevelési pótlék mértéke – figyelemmel a 26/A. §-ban foglaltakra – gyermekenként és havonta a szociális vetítési alap összegének ~~50~~55%-a.

(5) A véglegesen megállapított hadirokkant-járadék összege abban az esetben sem csökkenthető, ha a hadirokkant a hadieredetű fogyatkozás felülvizsgálata eredményeként alacsonyabb járadékosztályba kerül besorolásra.

Ápolási pótlék

12. § (1) Azt a hadirokkantat, aki orvosi szakvélemény alapján mások rendszeres ápolására, gondozására szorul, a járadékon felül havonként pótlék is megilleti.

(2) A pótlék havonkénti mértéke – figyelemmel a 26/A. §-ban foglaltakra –

a) az I. járadékosztályba sorolt hadirokkant esetén a szociális vetítési alap összege ~~120~~132%-ának,

b) a II. járadékosztályba sorolt hadirokkant esetén a szociális vetítési alap összege ~~108~~118,8%-ának,

c) a III. járadékosztályba sorolt hadirokkant esetén a szociális vetítési alap összege ~~96~~105,6%-ának,

d) a IV. járadékosztályba sorolt hadirokkant esetén a szociális vetítési alap összege ~~76~~83,6%-ának, és

e) az V. járadékosztályba sorolt hadirokkant esetén a szociális vetítési alap összege ~~56~~61,6%-ának

megfelelő összeg.

Hadiözvegyi járadék

13. § (1) A hadiözvegyet havi rendszeres járadék illeti meg, amelynek mértéke – figyelemmel a 26/A. §-ban foglaltakra – a szociális vetítési alap összege ~~140~~154%-ának megfelelő összeg.

(2) Ha a hadiözvegy a hadigondozotti pénzellátáson kívül (hadiözvegyi járadék) nem rendelkezik egyéb jövedelemmel, akkor pénzellátását a 11. § (3) bekezdésében meghatározott módon növelni kell.

Hadiárva járadéka

14. § (1) A hadiárvát a 4. §-ban meghatározott feltételek fennállása esetén egyéb ellátásától függetlenül havi rendszeres járadék illeti meg.

(2) A járadék havonkénti mértéke – figyelemmel a 26/A. §-ban foglaltakra –

a) a 4. § a) és b) pontja szerinti esetben a szociális vetítési alap összege ~~30~~33%-ának,

b) a 4. § c) pontja szerinti esetben a szociális vetítési alap összege ~~60~~66%-ának

megfelelő összeg.

Volt hadiárva járadéka

14/A. § Azon volt hadiárva, akinek igénye 1949. január 1-je előtt bekövetkezett veszteségen alapul, de

a) a pénzellátását a hadirokkantak és más hadigondozottak ellátásáról szóló [1933. évi VII. törvénycikk 6. § \(1\) bekezdés h\) és i\) pontja](#) alapján megszüntették,

b) a pénzellátását politikai okból megszüntették vagy szüneteltették,

c) a pénzellátás iránti kérelmét politikai okból elutasították, vagy

d) a pénzellátás iránti kérelmét politikai okból elő sem terjesztette,

egyéb ellátásától függetlenül havi rendszeres járadékra jogosult, amelynek mértéke – figyelemmel a 26/A. §-ban foglaltakra – a szociális vetítési alap összege ~~34,04~~37,4%-ának megfelelő összeg.

Hadigondozott családtag járadéka

15. § (1) A hadigondozott családtagot egyéb ellátásától függetlenül havi rendszeres járadék illeti meg, amelynek mértéke – figyelemmel a 26/A. §-ban foglaltakra – a szociális vetítési alap összege ~~30~~33%-ának megfelelő összeg.

(2) Több jogosult esetén a járadék mindegyik jogosultat külön-külön megilleti.

(3) Hadigondozotti családtagi járadékot testvér, féltestvér részére csak a hadigyámoltra vonatkozó, a 4. §-ban meghatározott feltételek fennállása esetén lehet megállapítani.

Volt hadigondozott családtag és volt hadigyámolt járadéka

15/A. § Azon volt hadigondozott családtag és volt hadigyámolt, akinek igénye 1949. január 1-je előtt bekövetkezett veszteségen alapul, de

a) a pénzellátását a hadirokkantak és más hadigondozottak ellátásáról szóló [1933. évi VII. törvénycikk 6. § \(1\) bekezdés h\) és i\) pontja](#) alapján megszüntették,

b) a pénzellátását politikai okból megszüntették vagy szüneteltették,

c) a pénzellátás iránti kérelmét politikai okból elutasították, vagy

d) a pénzellátás iránti kérelmét politikai okból elő sem terjesztette,

egyéb ellátásától függetlenül havi rendszeres járadékra jogosult, amelynek mértéke – figyelemmel a 26/A. §-ban foglaltakra – a szociális vetítési alap összege ~~34,04~~37,4%-ának megfelelő összeg.

Temetési hozzájárulás

16. § (1) A járadékban részesült hadirokkant halála esetén – ha a temetés nem közköltségen történt – temetési hozzájárulást kell folyósítani annak, aki igazolja, hogy a temetés költségeit fedezte. Temetési költség különösen a személyi jövedelemadóról szóló [1995. évi CXVII. törvény 1. számú melléklet](#) 4.8. a) pontjában meghatározott, a temetéssel összefüggő egyházi szertartásért, vagy egyházi szolgálatért egyházi jogi személy, illetve egyházi személy részére juttatott vagyoni érték az egyházi személy által igazolt mértékben, de legfeljebb a szociális vetítési alap összege 200%-ának megfelelő összeg. E § alkalmazásában egyházi szertartásnak, illetve egyházi szolgálatnak kell tekinteni a vallási egyesület, illetve annak vallási szertartást hivatásszerűen végző tagja által végzett temetési szertartást, illetve temetési költségnek az azért juttatott vagyoni értéket is a vallási egyesület vallási szertartást hivatásszerűen végző tagja által igazolt mértékben, de legfeljebb a szociális vetítési alap összege 200%-ának megfelelő összeg.

(2) A temetési hozzájárulás összege a szociális vetítési alap összege 500%-ának megfelelő összeg.

Térítésmentes gyógyászati ellátás

17. § (1) A hadirokkantat bármely betegségével kapcsolatban térítésmentesen illeti meg

a) orvosi alapellátás (gyógykezelés),

b) állami, önkormányzati intézményi ellátás (kórház, szanatórium, gyógyfürdő, terápiás ellátások),

c) fogászati alapellátás,

d) szociális intézményi ellátás.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott térítésmentes ellátásokra való jogosultság a hadirokkant egészségbiztosítási és nyugdíjjárulék fizetési kötelezettségét nem érinti.

Gyógyászati segédeszköz ellátás

18. § A hadirokkant térítésmentesen jogosult

a) a hadieredetű fogyatkozása

aa) folytán használhatatlanná vált vagy hiányzó testrészének mesterséges pótlására, és

ab) következtében szükségessé váló gyógyászati segédeszközökre és műlábcipőre (a továbbiakban együtt: gyógyászati segédeszköz),

b) az a) pont szerinti gyógyászati segédeszköz javítására, valamint szükséges pótlására és

c) a 25. § (3) bekezdése szerinti közalapítvány által – kormányrendeletben foglaltak szerint – meghatározott körben és támogatási mértékig azokra az egyéb olyan – egészségügyi szempontból indokolt, de gyógyászati segédeszköznek nem minősülő – eszközökre, amelyekkel életvitele, munkaképessége helyreállítható vagy javítható.

III. Fejezet

FOLYÓSÍTÁSI SZABÁLYOK

A járadék megállapítása és folyósítása

19. § (1) A járadék új megállapítás esetén az igény érvényesítését követő hónap 1. napjától jár. A járadékot havonként kell folyósítani.

(2) A járadék összegének megváltozása esetén a magasabb összegű járadékot az igény megnyílását követő hónap 1. napjától kell megállapítani.

(3) A korábbi jogszabályok alapján megállapított és folyósított ellátások összegei e törvény rendelkezései alapján nem csökkenhetnek.

(4) A külföldön élő vagy tartózkodó személy részére történő járadék folyósítása során a nyugellátás folyósítására irányadó szabályok szerint kell eljárni.

Fel nem vett, vagy tévesen kifizetett járadék

20. § (1) Ha a hadigondozott a részére megállapított és folyósított járadékot önhibájából nem vette fel, visszamenőleges igénye 1 év elteltével elévül.

(2) A hadigondozott haláláig esedékessé vált, fel nem vett és el nem évült járadék, továbbá egyösszegű térítés felvételére az elhunyt jogosult által fel nem vett társadalombiztosítási nyugellátásra vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

(3) Szünetelési ok fennállása vagy a jogosultság megszűnése esetén a járadékot az utolsó felvétellel kell szüneteltetni vagy megszüntetni. Ha a hadigondozott részére tévesen fizettek ki járadékot és a kifizetés alaptalanságáról tudomása volt, vagy a téves kifizetést maga idézte elő, köteles az összeget visszafizetni.

A járadék folyósításának szünetelése, újbóli folyósítása

21. § (1) Arra az időre, amely alatt a jogosult — beleszámítva az őrizet idejét is — harminc napot meghaladóan letartóztatásban van, vagy szabadságvesztését tölti, járadékát szüneteltetni kell, illetőleg, ha kéri, azt az általa — visszavonásig érvényes — szabályszerű meghatalmazással ellátott személy kezéhez, vagy a büntetés-végrehajtási intézethez kell részére folyósítani.

(2) A szüneteltetett járadékot a büntetőeljárás befejezése, illetőleg a szabadságvesztés letöltése után egy éven belül előterjesztett kérelemre a jogosult részére egy összegben ki kell utalni.

IV. Fejezet

A HADIGONDOZOTTAK KEDVEZMÉNYEI

Közlekedési kedvezmények

22. § (1) A hadirokkant és hadiözvegy térítésmentesen veheti igénybe a helyi tömegközlekedési és a helyközi (távolsági) tömegközlekedési (vonat, autóbusz, hajó, komp stb.) eszközöket.

(2) Ha a hadirokkant bármely fogatkozása miatt az orvosszakértői szerv szakvéleménye alapján kísérré szorul, a kísért is megilleti a térítésmentes utazási kedvezmény.

(3) A mozgáskorlátozott személyeket megillető támogatások megállapítása során — azonos feltételek fennállása esetén — a hadirokkantat előnyben kell részesíteni.

Televízió előfizetési díjkedvezmény

23. §

Mentesség a helypénz megfizetése alól

24. § A hadirokkant és hadiözvegy a vásárcsarnokokban és a piacokon a helypénz megfizetése nélkül árusíthatja saját kisipari és mezőgazdasági termékeit, illetve terményeit.

V. Fejezet

EGYÉB RENDELKEZÉSEK

A hadigondozás költségei

25. § (1) Az e törvényben meghatározott pénzbeli juttatások, természetbeni ellátások és kedvezmények fedezetét, valamint az ezekkel kapcsolatos működési, ügyviteli költségeket — ideértve a postaköltséget is — a központi költségvetés biztosítja.

(2) A természetbeni ellátások és kedvezmények (17., 18., 22. és 24. §) költségeként az ezen szolgáltatások igénybevételeért az azokra vonatkozó szabályok alapján az igénybe vevő személy részére egyébként megállapítható térítés számolható el.

(3) A hadigondozás költségeinek kezelésére a Kormány közalapítványt hoz létre. A közalapítvány céljára rendelt vagyon a központi költségvetésből a közalapítvány céljainak finanszírozására elkülönített összeg.

(4) A Közalapítvány a hadigondozással kapcsolatos költségeket és kiadásokat az Egészségbiztosítási Alapnak, Nyugdíjbiztosítási Alapnak állami, önkormányzati intézményeknek, illetőleg a szolgáltatást nyújtónak – külön megállapodás szerint – havonta megtéríti.

Eljárási szabályok

26. § (1) A hadigondozás iránti kérelem határidő-korlátozás nélkül bármikor előterjeszthető.

(2)

(2a)

(2b) A hadigondozási hatóság határozatban dönt:

a) a hadigondozási igényjogosultságról, a hadirokkant járadékosztályba sorolásáról és az orvosszakértői szerv szakvéleményében megjelölt gyógyászati segédeszköz, valamint a hadieredetű fogyatkozás megnevezéséről,

b) a pénzellátások – beleértve az egyösszegű térítést és a temetési hozzájárulást is – megállapításáról és összegszerűségéről,

c) kizárólag a hadirokkant és a hadiözvegy esetében a hadigondozotti igazolvány kiadásáról,

d) a pénzellátás szüneteltetéséről, – haláleset kivételével – a megszüntetéséről, valamint a jogalap nélkül felvett pénzellátás visszafizetéséről.

(3) A hadigondozási hatóság a hadigondozásba vett személyről a következő nyilvántartást vezeti:

a) a hadigondozott gondozási minősítését (hadirokkant, hadiözvegy, hadiárva, hadigyámolt, hadigondozott családtag);

b) a megállapított ellátást;

c) hadirokkant és hadiözvegy esetében a hadigondozotti igazolvány számát;

d) a természetes személyazonosító adatait, lakcímét, családi állapotát, az elhalálozás helyét és idejét.

(4) A jogosultság hadi eredetét egykorú szolgálati, katonai, kórházi iratokkal és hatósági igazolásokkal, ezek hiányában más hitelt érdemlő módon kell igazolni.

(5) A hadigondozási hatóság eljárása során kikérheti az ügyben tájékozott, hatályos bírósági bejegyzéssel rendelkező hadigondozotti érdekképviselői szerv véleményét.

(6) Az e törvény hatálybalépéséig megállapított hadigondozotti minősítések — a jogosultságra kiható változás esetét kivéve — érvényben maradnak, azok felülvizsgálatát csak a jogosult kérésére kell elvégezni.

(7) A hadigondozási hatóság határozatát a bíróság megváltoztathatja.

(8) Az eljáró hadigondozási hatóság az egyösszegű térítésre, a hadigondozási járadéokra és az egyéb pénzellátásokra való jogosultságot véglegesen megállapító, módosító, megszüntető határozatát megküldi a nyugdíjfolyósító szervnek, amely intézkedik az egyösszegű térítés, illetve a pénzellátás folyósítása iránt.

(9) A hadigondozotti járadékot, valamint a temetési hozzájárulást a nyugdíjfolyósító szerv az esedékesség hónapjában a nyugdíjjal egyidejűleg — ennek hiányában önállóan — folyósítja, de a nyugdíjtól elkülönítetten kezeli. A járadéknak a nyugdíjjal kapcsolatos értékhatárookra kihatása nincs.

A hadigondozottak rendszeres pénzbeli ellátásainak emelése

26/A. § A 11. § ~~(2) és (4)~~~~(2)–(4)~~ bekezdése, a 12. § (2) bekezdése, a 13. § (1) bekezdése, a 14. § (2) bekezdése, a 14/A. §, a 15. § (1) bekezdése, valamint a 15/A. § szerinti rendszeres pénzbeli ellátások összegét a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló [1997. évi LXXXI. törvény 62. §-ában](#) foglaltak szerint kell emelni.

Adó- és illetékmentesség

27. § (1) Az e törvény alapján járó minden hadigondozotti pénzellátás adómentes, annak az egyéb jövedelmek után fizetendő adóra (adósávokra) kihatása nincs.

(2) A hadigondozotti jogosultságok megállapításával, illetőleg elbírálásával kapcsolatos minden közigazgatási, bírósági eljárás, továbbá a szükséges okiratok kiállítása iránt indított eljárás tárgyi illetékmentes.

VI. Fejezet

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

Felhatalmazás

28. § Felhatalmazást kap a Kormány, hogy e törvény alapján

a) a külföldön történő kérelem benyújtásának;

b) az egyösszegű térítés és a hadigondozotti járadék megállapításának és folyósításának;

c) a hadigondozotti ellátások és kedvezmények igénybevételére jogosító hadigondozotti igazolvány tartalmi és formai kellékeinek, az igazolvány kiadásának, valamint a hadieredetű fogatkozás megállapítása orvosszakmai szempontjainak;

d) a hadirokkantak gyógyászati segédeszközzel történő ellátásának, valamint a 18. § (1) bekezdés c) pontja szerinti eszközök köre és támogatási mértéke közalapítvány általi meghatározása módjának;

részletes szabályait rendeletben állapítsa meg.

28/A. § Felhatalmazást kap a Kormány, hogy a hadigondozási hatóságot vagy hatóságokat rendeletben jelölje ki.

Hatálybalépés

29. § (1) Ez a törvény a kihirdetése napját követő 4. hónap 1. napján lép hatályba, azonban a volt hadiárvaik részére a 10. § alapján megállapított egyösszegű térítés folyósítása 1995. január 1-jétől esedékes. A törvény rendelkezéseit a folyamatban lévő ügyekben is alkalmazni kell.

(2)

(3) E törvénynek a hadirokkantak járadékosztályba sorolására vonatkozó, 2008. január 1-jétől hatályos rendelkezéseit a 2007. december 31-ét követően benyújtott igénybejelentés – ideértve az állapotrosszabbodás miatti igénybejelentést is – esetén kell alkalmazni.

30. § E törvénynek az egyes törvények honvédelmi kérdésekkel összefüggő módosításáról szóló [2016. évi CLXXXIV. törvénnyel](#) megállapított 11. § (2) és (4) bekezdését, 12. § (2) bekezdését, 13. § (1) bekezdését, 14. § (2) bekezdését, 14/A. §-át, 15. § (1) bekezdését, valamint a 15/A. §-át a 2018. január 1-jét megelőzően megállapított ellátásokra is alkalmazni kell.

31. § (1) E törvénynek a hadigondozásról szóló 1994. évi XLV. törvény módosításáról szóló [2018. évi III. törvénnyel \(a továbbiakban: Módtv.\)](#) megállapított 14/A. §-át, valamint 15/A. §-át a [Módtv.](#) hatálybalépését megelőzően megállapított ellátásokra is alkalmazni kell.

(2) E törvénynek a [Módtv.](#)-vel megállapított 14/A. §-ában, valamint 15/A. §-ában megállapított mértékű járadék (a továbbiakban: emelt összeg) 2018. január 1-től illeti meg a jogosultat. A 2018. január 1-jét követően kifizetett járadék és az emelt összeg közötti különbszet kifizetéséről a [Módtv.](#) hatálybalépését követő hónapban kell gondoskodni.

32. § (1) A 2025. március 1-jét megelőző kezdő időponttól megállapított, 26/A. § szerinti ellátásokat a hadigondozásról szóló 1994. évi XLV. törvény módosításáról szóló 2025. évi .... törvény (a továbbiakban: Módtv1.) hatálybalépését követő hónap első napjától 2025. március 1-jére visszamenőlegesen 10%-kal meg kell emelni.

(2) A 2025. március 1-je és a Módtv1. hatálybalépését megelőző nap közötti kezdő időponttól megállapított, 26/A. § szerinti ellátásokat a Módtv1. hatálybalépését követő hónap első napjától az ellátás kezdő időpontjára visszamenőlegesen 10%-kal meg kell emelni.